

PAŃSTWOWA KOMISJA
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
WYKORZYSTANIU SEKSUALNEMU
MAŁOLETNICH PONIŻEJ LAT 15

RPW/27727/2025 – 1P

EZD RP KS
(BPW – III)
Data rejestracji: 2025 – 08 – 20
Data wpływu: 2025 – 08 – 20

SMS - SH

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2025 r.

DAF.023.5.2025

Do druku nr 1613

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.219.9.2025

Data wpływu 25.08.25r.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przekazany pismem z dnia 30 lipca 2025 r. (znak RPW.25204.2025) poselski projekt ustawy *o zmianie ustawy – Kodeks karny*, działając na podstawie art. 4a pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. *o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15* (Dz. U. z 2024 r. poz. 94), Państwowa Komisja przedstawia następujące uwagi.

Państwowa Komisja pozytywnie ocenia wolę wnioskodawców, zmierzającą do przeciwdziałania zjawisku tzw. patostreamingu, który stanowi poważne zagrożenie społeczne, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Zjawisko to sprzyja normalizacji przemocy, w tym krzywdzenia seksualnego, upokarzania, wulgarności i innych zachowań patologicznych w przestrzeni publicznej oraz w środowisku cyfrowym. Z najwyższym niepokojem przyjąć należy wyniki badań wskazujących, że prawie 1/3 uczniów 7. i 8. klas szkół podstawowych ogląda patostreaming. W konsekwencji młodzi ludzie odczuwają, m.in. niepokój, lęk, złość, bezsilność i inne trudne emocje. Zjawisko to wpisuje się w szerszy kontekst seksualizacji dzieci i młodzieży, promując niezwykle szkodliwe wzorce dotyczące seksualności, relacji interpersonalnych i społecznych.

Niestety dla wielu osób, treści te są źródłem rzekomej wiedzy o seksualności człowieka, co w sytuacji braku powszechnej i obowiązkowej edukacji zdrowotnej w szkołach, stwarza jeszcze większe zagrożenia dla rozwoju emocjonalnego, poznawczego, moralnego i społecznego dzieci i młodzieży.

Dlatego też działania mające na celu penalizację upowszechniania treści brutalnych, drastycznych, upokarzających lub demoralizujących zdecydowanie zasługują na wsparcie instytucjonalne.

Jednocześnie Państwowa Komisja wyraża poważne zastrzeżenia wobec treści i konstrukcji zaproponowanego przepisu – art. 255b k.k.

Zaproponowana regulacja w pkt 1 ogranicza penalizację wyłącznie do przypadków publikowania treści przedstawiających umyślne czyny zabronione o wysokim zagrożeniu karą (co najmniej 5 lat pozbawienia wolności), przy czym dotyczy to tylko wybranych kategorii przestępstw (m.in. przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, wolności seksualnej, rodzinie i opiece). Tymczasem problematyka patostreamingu wykracza poza ramy przestępstw w rozumieniu kodeksowym – obejmuje bowiem treści, które choć niekoniecznie są czynami zabronionymi, wywołują istotne skutki, wzmacniają zachowania agresywne, naruszają godność człowieka oraz sprzyjają rozluźnieniu norm moralnych i obyczajowych.

Przykłady takich zjawisk to transmisje przedstawiające wulgarne, obsceniczne treści, samookaleczenia, poniżanie i ośmieszanie osób, również w kontekście ich pochodzenia etnicznego, niepełnosprawności, tożsamości płciowej czy sytuacji materialnej. Takie treści niejednokrotnie nie spełniają kryteriów przestępstwa, ale nawet wówczas są wysoce szkodliwe społecznie i chociażby tylko dlatego zasługują na negatywną reakcję prawną.

W ocenie Państwowej Komisji przyjęcie progu 5 lat pozbawienia wolności jako kryterium penalizacji nie znajduje uzasadnienia merytorycznego i może prowadzić do wykluczenia z ochrony prawnej czynów o wysokiej szkodliwości społecznej, takich jak niektóre przestępstwa przeciwko wolności seksualnej, które – mimo braku wysokiej dolnej granicy zagrożenia karą – wywołują poważne skutki społeczne. Tego rodzaju podejście osłabia prewencję ogólną i szczególną oraz prowadzi do niespójności w systemie prawa karnego.

Wątpliwości Państwowej Komisji budzi także pkt 3, w którym penalizacji poddano wyłącznie te przypadki naruszenia nietykalności cielesnej, które „prowadzą do poniżenia lub upokorzenia”. Zastosowanie tak subiektywnego kryterium może skutkować trudnościami dowodowymi, arbitralnością ocen i ograniczeniem ochrony ofiar. Naruszenie nietykalności cielesnej samo w sobie jest czynem godzącym w godność i poczucie bezpieczeństwa jednostki – niezależnie od emocjonalnych skutków, jakie wywołuje u pokrzywdzonego.

Zastrzeżenia budzi także propozycja wprowadzenia klauzuli wyłączającej odpowiedzialność z uwagi na tzw. „interes prywatny”. Jest to kategoria nieostro zdefiniowana i potencjalnie podatna na nadużycia. W praktyce może to prowadzić do instrumentalnego wykorzystywania tej przesłanki w celu uniknięcia odpowiedzialności karnej przez osoby rozpowszechniające treści patologiczne pod pretekstem np. dokumentowania zdarzeń z życia prywatnego. W ocenie Państwowej Komisji, interes prywatny nie powinien stanowić

samoistnej podstawy do wyłączenia odpowiedzialności w przypadkach publikowania materiałów rażąco brutalnych, upokarzających lub demoralizujących.

Niezasadne wydaje się również umiejscowienie projektowanego przepisu – bezpośrednio po art. 255a k.k., który dotyczy rozpowszechniania treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Taka lokalizacja budzi zastrzeżenia systemowe.

W ocenie Państwowej Komisji, projektowany przepis wymaga istotnego przemodelowania. Zamiast koncentrować się wyłącznie na dokumentowaniu przestępstw określonego rodzaju, należałoby rozważyć penalizację szerzej rozumianego rozpowszechniania treści patologicznych, brutalnych, poniżających, demoralizujących lub naruszających godność człowieka – niezależnie od tego, czy wypełniają one znamiona czynu zabronionego w rozumieniu prawa karnego. Nowe regulacje powinny w szczególności:

- przewidywać klauzule wyłączenia odpowiedzialności dla działalności dziennikarskiej, edukacyjnej, artystycznej i dokumentalnej – pod warunkiem, że działania te mieszczą się w granicach uzasadnionego interesu publicznego;
- odejść od proponowanego kryterium zagrożenia karą pozbawienia wolności nie krótszą niż 5 lat, zastępując je elastyczniejszymi przesłankami opartymi na ocenie społecznej szkodliwości treści;
- zapewniać spójność systemową poprzez odpowiednie umiejscowienie nowego przepisu w strukturze Kodeksu karnego. Obecna propozycja jego lokalizacji – bezpośrednio po art. 255a k.k., który dotyczy rozpowszechniania treści związanych z terroryzmem – jest nieadekwatna i budzi wątpliwości z punktu widzenia systematyki aktu prawnego.

Reasumując, Państwowa Komisja podziela intencję przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w przestrzeni internetowej i ocenia kierunek zmian legislacyjnych jako słuszny. W obecnym kształcie projekt nie spełnia jednak zakładanych celów i nie odpowiada realiom społeczno-prawnym. Komisja rekomenduje jego istotne przeformułowanie w kierunku stworzenia skutecznego, proporcjonalnego i systemowo spójnego narzędzia prawnego.

Z poleceniem
Zastępczyni Przewodniczącej Państwowej
Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu
materiałów pornograficznych przez osoby
nieletnie
Joanna Napierała